

SAK 15/2007

REGULERING AV FISKET ETTER ROGNKJEKS I NORDLAND, TROMS OG FINNMARK I 2008

1 SAMMENDRAG AV ENDRINGER I FORHOLD TIL ÅRETS REGULERING

Fiskeridirektøren foreslår en videreføring av reguleringsopplegget fra 2007. Maksimalkvoten angis som i 2007 i utilvirket rognkjeksrogn. Med bakgrunn i forventet økt deltagelse på grunn av bedre markedsutsikter i 2008 foreslår Fiskeridirektøren å videreføre maksimalkvoten på 2.000 kg utilvirket rognkjeksrogn fra 2007.

2 FISKET I 2007

Fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark var i 2007 regulert med maksimalkvoter på inntil 2.000 kilo utilvirket rognkjeksrogn.

Vilkårene for deltagelse i fisket var at fartøyet som skulle nyttes måtte være innført i Fiskeridirektoratets merkeregister, samt at eier måtte stå på blad A eller B i fiskermanntallet. For eier av fartøy over 13 meter største lengde ble det fra og med 1998 i tillegg satt vilkår om at vedkommende måtte ha fisket og levert rognkjeks med eget fartøy i minst ett av de tre foregående årene. Denne ordningen er blitt videreført i senere år.

Tabell 1: *Utviklingen i fangst og deltagelse i fisket etter rognkjeks i årene fra 2000 til 2007.*

	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Tilvirket rogn (tonn)	24	90	71	66	117	73	35	22
Utilvirket rogn (tonn)	327	683	813	617	509	379	300	303
Totalt fersk rårogn (tonn) ¹	357	794	901	699	654	469	343	330
Rund vekt (tonn) ²	2.392	5.321	6.034	4.681	4.383	3.144	2.301	2.209
Antall fartøy	299	512	659	729	583	409	260	231

¹ Summen av utilvirket rogn (rårogn) = tilvirket rogn omregnet til utilvirket rogn (omregningsfaktor 130/105) + utilvirket rogn.

² Tonn rundvekt inkluderer også fangst av rognkall. Omregningsfaktoren fra utilvirket rognkjeksrogn til rundvekt er 6,7.

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttседdelregister, Konsesjons- og deltagerregister per 04.11.07.

Tabellen tar kun for seg fangst omsatt gjennom Norges Råfisklag. Fangsten av rognkjeks målt i rund vekt har i perioden 2000 og 2007 variert mellom 2.209 tonn og 6.034 tonn i perioden 2000 – 2007. Maksimalkvoten har siden 1997 med ett unntak vært satt til 2.000 liter. I 2005 ble den redusert til 1.800 liter, men har siden vært 2.000 kilo utilvirket rårogn.

I 2000 deltok 299 fartøy i fisket etter rognkjeks. Deltakelsen hadde en topp i 2003 med hele 729 fartøy som fisket rognkjeks. Deltakelsen har imidlertid sunket siden 2003, i 2007 deltok kun 231 fartøy. Av disse fartøyene leverte 215 fartøy rå, utilvirket rårogn, mens 16 fartøy leverte tilvirket rogn saltet i tønner.

Tabell 2: *Minstepriser og gjennomsnittspriser (kr) for rogn for årene 2001-2007.*

	Minstepriser (kr)		Gjennomsnittspriser (kr)	
	Utilvirket rogn liter	Tilvirket rogn tønne	Utilvirket rogn liter	Tilvirket rogn tønne
2001	27,0	4.300	27,41	4.332
2002	28,5	4.400	29,21	4.819
2003	32,5	5.000	34,60	5.991
2004	33,5	5.100	36,63	6.971
2005	34,0/31,5 ¹	5.200/4.850 ¹	32,14	4.994
2006	29,0/26,0 ²	4.000	26,77	3.561 ³
2007	25,0	3.500	25,05	3.802

¹ Minsteprisen ble senket f.o.m. 18.04.05

² Minsteprisen ble senket f.o.m. 20.04.06

³ Lavere enn minstepris pga. Norges Råfisklag måtte dispensere fra minstepris på 100 tønner.

Kilde: Norges Råfisklag per 06.11.07

De dårlige markedsforholdene gjorde at Norges Råfisklag så seg nødt til å senke minsteprisen på rognkjeksrogn 19. april 2006. Norges Råfisklag måtte likevel dispensere fra minstepris for å få solgt 100 tønner selvprodusert vare. Med bakgrunn i den vanskelige markedsituasjonen for rognkjeksrogn ble minsteprisen i 2007 satt til 25 kr for utilvirket rogn (liter) og 3.500 kr for tilvirket rogn i tønne. I 2007 ble utilvirket rårogn solgt til minstepris mens sjølprodusentene fikk betalt noe over minstepris.

Det årlige internasjonale markedet for rognkjeksrogn er estimert til 30-35.000 tønner rognkjeksrogn. I 2004 ble det totalt fisket 45.000 tønner rognkjeksrogn, noe som førte til store lagre allerede ved inngangen til 2005-sesongen. Dette førte til stor usikkerhet i markedet. Norge, Island, Grønland og Newfoundland ble enige om å begrense fangsten til ca. 30.000 tønner rogn i 2005. Denne avtalen er videreført. I 2005 og 2006 var totalproduksjonen i størrelsesorden 28.000-32.000 tønner. Norge, Island og Grønland har hatt en lav produksjon i 2007 og den samlede produksjonen i 2007 vil være i underkant av 30.000 tønner

Imidlertid var prisen på rognkjeksrogn så lav i 2007 at deltagelsen ble redusert til bare 231 fartøy. Mange fartøy valgte å fiske torsk, noe som førte til at kjøperne hadde vanskeligheter med å få tak i nok råstoff.

Med den relativt beskjedne fangsten i 2005, 2006 og 2007 bør man i 2008 se en endring i markedsituasjonen for rognkjeksrogn.

Tabell 3: *Fangst fordelt på fartøy (lengdefordeling) i perioden 2002 – 2007.*

	2002		2003		2004		2005		2006		2007	
	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt	Ant.	Fangst i tonn rundvekt
Under 7 meter	246	2.129	247	1.543	191	1.319	151	1.072	97	794	89	827
7 - 9,9 meter	203	1.851	234	1.294	182	1.227	114	786	73	575	73	651
10 – 12,9 meter	188	1.820	224	1.628	185	1.621	129	1.169	80	840	63	652
13 – 19,9 meter	17	195	18	167	20	189	8	71	9	84	6	80
Over 20 meter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Ikke oppgitt Lengde	5	39	6	49	5	27	7	46	1	7	0	0
Sum	659	6.034	729	4.681	583	4.383	409	3.144	260	2.301	231	2.209

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister/Merkeregister per 04.11.07.

Som en ser i tabell 3 har deltagelsen sunket siden 2003, med lavest antall deltagende fartøy i 2007 med kun 231 fartøy. Det har vært nedgang i antall deltagende fartøy i alle lengdegruppene i denne perioden, med unntak av lengdegruppen mellom 7 og 9,9 meter. Den var lik i 2006 og 2007.

Fartøyene sliter generelt med vanskelige driftsforhold på Øst-Finnmark på grunn av stort innslag av kongekrabbe. I følge Norges Råfisklag var dette problemet ikke spesielt framtrepende i 2007.

3 BESTANDSUTVIKLING

Havforskningsinstituttet har vurdert rognkjeksbestanden og rapport om dette er inntatt som vedlegg (./.) til saksdokumentet.

Av rapporten fremgår at bestanden er lav i historisk sammenheng etter en betydelig nedgang i løpet av 90-tallet, men synes nå å ha stabilisert seg på ca 1/3 av nivået på 80-tallet. Bestandsanslaget er usikkert, først og fremst på grunn av usikker rekruttering. Rekrutteringen er antatt å være proporsjonal med gytebestanden med en forsinkelse på ca 5 år, noe som betyr at bestanden vil ha en svak rekruttering i flere år fremover.

Beregninger over bestandens absolutte størrelse viser at den fiskbare gytebestanden av rognkjeks er ca 8 tusen tonn. Dette betyr at beskatningen av denne del av bestanden er ca 28% og et forsiktig anslag over den totale gytebestanden av rognkjeks antyder at denne del av bestanden beskattes med 9 %. Det synes dermed ikke å være noen fare for gytebestandens evne til å reprodusere, men det er tegn som tyder på at rekrutteringen til bestanden er svak.

Det er ønskelig fra forskningens side å holde den totale fangsten på et moderat nivå.

4 REGULERINGSTILTAK I 2008

Havforskningsinstituttet anbefaler for 2008 at det iversettes reguleringstiltak som sikrer et moderat uttak fra bestanden på ca. 400 tonn rogn. Dette betyr muligheten for et økt fangstuttak fra årets nivå på ca. 330 tonn rogn (jf. tabell 1) til 400 tonn rogn i 2008. Kombinasjonen av deltakerregulering og maksimalkvoter bør sikre at vi holder oss innenfor en slik ramme.

4.1 DELTAKELSESKRITERIER

Reguleringsrådet gikk i desember 1997 inn for å innføre vilkår for å begrense en økning i deltagelsen i fisket etter rognkjeks. Deltakerkriteriene fremgår nå av den årlige forskrift om deltagelse i kystfartøyenes fiske.

Det fremgår av deltakerforskriften at fisker må være registrert i fiskermanntallet, at fartøyet må være registrert i merkeregisteret og at fartøyet må være på eller over 13 meter største lengde. For å få delta i fisket etter rognkjeks må fartøy av denne størrelsen ha fisket og levert

rognkjeks med eget fartøy i minst ett av de tre siste årene. I 2007 oppfylte 22 fartøy aktivitetskravet. Bare 6 fartøy deltok, og fangsten til disse fartøyene utgjorde 80 tonn rund vekt av total fangst på 2.209 tonn rund vekt.

For fartøy under 13 meter største lengde har det ikke vært satt vilkår for deltakelse utover det å ha vært innført i manntall og merkeregister. Som det fremgår av tabell 3 er det nå i det alt vesentlige fartøy under denne grensen som deltar. En stor del av fisket foregår fra små fartøy, hvor mange av fiskerne er manntallsført på blad A.

Reguleringsrådet har tidligere vurdert spørsmålet om å stille krav om tidligere deltakelse for lengdegrupper under 13 meter, for eksempel mellom 10 og 13 meter. I 2007 deltok det 63 fartøy i denne gruppen, totalt 232 fartøy har fisket et av årene 2004, 2005 og 2006. Dette illustrerer at det er stor kapasitet i denne gruppen. Kapasiteten har imidlertid gått ned fra 2005 og 2006 da hhv. 316 og 293 fartøy hadde fisket et av de tre foregående år. En har allikevel ikke gått inn for en slik deltakerbegrensning.

Forslag til forskrift om deltakelse i kystfartøygruppens fiske for 2008 har vært på høring og forslaget er oversendt til Fiskeri- og kystdepartementet. Fiskeridirektoratet har i det vesentlige foreslått videreføring av fjorårets deltakerkriterier for fiske etter rognkjeks, med unntak av forslag til fjerning av dispensasjonsadgangen for fartøy som ikke er merkeregistrert og presisering av forbudet mot bruk av leieskipper.

4.2 MAKSIMALKVOTE

I Reguleringsrådets møte våren 2005 ble det bestemt at maksimalkvoten for 2006 skal angis i kilo utilvirket rognkjeksrogn. I det videre vil vi forutsette at det for utilvirket rogn er et en til en forhold mellom kilo i produktvekt og liter rårogn.

I årene 1997 til 2004 ble det satt en maksimalkvote på 2.000 liter rognkjeksrogn, i 2005 ble maksimalkvoten 1.800 liter. I 2006 og 2007 ble den satt opp til 2.000 kilo utilvirket rognkjeksrogn.

Som beskrevet i kapittel 2 har fiskeriet de siste tre år vært preget av en vanskelig markedssituasjon med avsetningsproblemer. Minsteprisene har vært lave, noe som har ført til veldig lav fartøydeltagelse. Hvordan markedssituasjonen vil bli for 2008 er vanskelig å vite, men tiltakene iverksatt de siste tre år bør vise resultater. Økt pris i 2008 vil trolig medføre økt deltagelse i rognkjeksfisket. Totalt 88 fartøy har tatt maksimalkvoten på 2.000 kilo utilvirket rogn i 2007 mot 71 fartøy året før.

Tabell 4 gir en oversikt over hvor stor andel av de fartøyene som har deltatt som har fisket akkurat eller mer enn 1.600 kilo og 1.800 kilo rognkjeksrogn.

Tabell 4: Antall fartøy totalt og antall fartøy som har fisket akkurat eller mer enn 1.600 kilo og 1.800 kilo rognkjeksrogn i årene 2000 – 2007.

År	Total ant. Fartøy	Ant. Fartøy >1.600 kilo	Prosent	Ant. Fartøy >1.800 kilo	Prosent
2000	299	113	37,8	96	32,1
2001	512	335	65,4	315	61,5
2002	659	324	49,2	287	43,6
2003	729	183	25,1	152	20,9
2004	583	192	32,9	164	28,1
2005	409	165	40,3	112	27,3
2006	260	122	46,9	103	39,6
2007	231	134	58,0	123	53,2

Kilde: Fiskeridirektoratets landings- og sluttseddelregister pr. 04.11.07

Man ser av tabellen at deltagelsen går ned, men de deltagende fartøyene fisker et større kvantum. I 2007 fisket 134 fartøy akkurat eller mer enn 1.600 kilo rognkjeksrogn dvs. 58 % av alle fartøyene. Disse fisket til sammen 266 tonn fersk rognkjeksrogn. Dersom maksimalkvoten var 1.600 kilo rognkjeksrogn, ville disse fartøyene totalt fisket 214 tonn fersk rognkjeksrogn, altså 52 tonn mindre. I 2007 fisket til sammen 123 fartøy akkurat eller mer enn 1.800 kilo rognkjeksrogn, dvs. 53,2 %. Disse fisket til sammen 247 tonn fersk rognkjeksrogn. En maksimalkvote på 1.800 kilo ville ført at fartøyene fisket 26 tonn mindre.

Selv om man på grunn av bedre markedsutsikter med høyere etterspørsel etter rognkjeksrogn kan forvente høyere deltagelse i 2008, vil Fiskeridirektøren foreslå å videreføre maksimalkvoten på 2.000 tonn i 2008.

Fiskeridirektøren foreslår at maksimalkvoten fastsettes til 2.000 kilo utilvirket rognkjeksrogn i 2008.

4.3 FANGSTPERIODE

Fra deler av næringen er det blitt vist til at fangstperioden i noen områder har blitt strukket så langt ut i tid, at kun mindre deler av fisket rognkjeks har rogn som holder tilfredstillende kvalitet. Dette fører til at et stort kvantum rognkjeks gir et relativt lite rognutbytte. Dette er en meget uheldig utvikling, ikke minst tatt i betraktning bestandssituasjonen. Fiskeridirektøren vil derfor tilrå at det som i 2007 innføres en stoppdato for fiske etter rognkjeks.

Tidspunkt for innsig og modningsgrad varierer langs kysten av Nord-Norge og ideelt sett kunne det derfor vært fastsatt forskjellige stoppdatoer i de ulike fylkene. Fiskeridirektøren finner det likevel mest hensiktsmessig at det etableres en felles stoppdato, og foreslår derfor å sette datoen til det tidspunktet fisket i Finnmark skulle vært stoppet.

Fiskeridirektøren vil tilrå at fisket etter rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark stoppes 20. juni.

5 FRITIDSFISKE

Som en følge av vedtakelsen av § 4a i saltvannsfiskeloven om fritidsfiske i juni 1997, er det fastsatt forbud for ikke-manntallsførte fiskere å fiske rognkjeks i Nordland, Troms og Finnmark, jf. forskrift om begrensninger i fisket for ikke-manntallsførte fiskere i fiske etter torsk, rognkjeks, makrell og kongekrabbe § 3. Forbudet foreslås videreført for 2008.

Fiskeridirektøren foreslår at forbudet mot fritidsfiske etter rognkjeks videreføres i 2008.